

Barcelona del 14 al 17 de desembre de 1995

XVIII Curset sobre la Intervenció
en el Patrimoni Arquitectònic

Patrimoni i sensibilitat mediterrània

Patrimonio y sensibilidad mediterránea

XVIII Cursillo sobre la Intervención
en el Patrimonio Arquitectónico

Barcelona del 14 al 17 de diciembre de 1995

Patrimoni i sensibilitat mediterrània

XVIIIè Curset sobre la Intervenció
en el Patrimoni Arquitectònic

Barcelona del 14 al 17 de desembre de 1995

Director: Rafael Vila i Rodríguez, Dr. Arquitecte

Organitza: Comissió de Defensa del Patrimoni
Arquitectònic de la Demarcació de Barcelona del Col·legi
Oficial de Arquitectes de Catalunya

Informació: Secretaria de Comissions Professionals
C.O.A.C. Plaça Nova 5
08002 Barcelona
Tel (93) 301 50 00, ext. 255
Fax (93) 301 64 19 - 412 39 64

Generalitat de Catalunya

Diputació de Barcelona

Ajuntament de Barcelona

XVIIIè Curset sobre la Intervenció en el Patrimoni Arquitectònic

Contingut del Curset

En la Intervenció en el Patrimoni arquitectònic, sovint es parla d'una sensibilitat mediterrània diferent d'una sensibilitat centreeuropea o anglosaxona.

Però, fins a quin punt és real i única l'existència d'aquesta sensibilitat mediterrània?

Conèixer les seves identitats i diferències, els seus límits geogràfics, ètnics o religiosos, i veure com influeixen en la valoració del seu patrimoni arquitectònic, és el tema d'aquest Curset.

Analitzar com es pot mantenir i restaurar el patrimoni mediterrani, com es poden revitalitzar les seves velles ciutats i monuments sense perdre'n els signes d'identitat cultural davant els requeriments actuals i futurs, serà el seu objectiu.

Estudiarem les diverses cultures, des dels monuments egipcis als jueus, des de les construccions de terra musulmanes a les fortificacions pètries medievals, des de l'arquitectura romana a la neoclàssica, a partir dels tres grans elements que han definit la seva cultura arquitectònica: la ciutat, el temple i l'arquitectura civil.

Per això, el Curset s'estructura en els quatre apartats següents:

- 1. L'ordenació dels entorns dels grans monuments en funció dels requeriments del futur*
- 2. La revitalització dels antics nuclis originaris de les ciutats*
- 3. El temple com a expressió de la religiositat de les diverses cultures*
- 4. L'edifici civil com a representació dels poders i de la manera d'entendre la vida cada poble*

Aquest any, obres realitzades per la Comunitat de Múrcia i a la ciutat de Melilla seran les invitades, dins la tradició de presentar treballs de les diverses autonomies espanyoles.

Patrimoni i sensibilitat mediterrània

Dia 14 Dijous, tarda

Recepció

12.00 h Recepció de cursetistes, lliurament de credencials i
a 16.30 h material

Sessió d'obertura

16.30 h Presentació

Salutació. Normes de funcionament. Introducció al programa

Rafael Vila i Rodríguez, Dr. arquitecte. Director del Curset

Albert Vals Ortega, arquitecte. Secretari de la Comissió de
Defensa del Patrimoni Arquitectònic

16.45 h Inauguració oficial del Curs pel President de la
Demarcació de Barcelona del Col·legi d'Arquitectes de
Catalunya, l'arquitecte Sr. Jesús Alonso Sáinz

17.00 h *La riquesa cultural del patrimoni arquitectònic no ha de
ser utilitzada com a instrument per a fins d'una altra índole*

Rafael Vila, arquitecte. Barcelona

Sessió I Ordenació dels entorns dels grans
monuments en funció dels requeriments del futur

17.30 h *El pla de protecció de l'entorn de la Seu vella de Lleida*

Ramon M^a. Puig Andreu i Carles Sáez, arquitectes. Lleida

18.15 h *Granada i Alhambra: Relacions de protecció i ús*

José Seguí, arquitecte. Màlaga

19.00 h Pausa-café

19.30 h *Ordenació dels Llocs Monuments de la Humanitat:
Els problemes de les Piràmides d'Egipte*

Daryl Fowler, arquitecte. Londres

20.30 h Col·loqui

D. Fowler, R. M^a. Puig, C. Sáez, J. Seguí, R. Vila

Dia 15 Divendres, matí

Sessió II Actualitat de la Restauració a la
Comunitat de Múrcia i a Melilla

9.15 h Començament de la sessió

9.30 h *Algunes actuacions a la Comunitat murciana:
El temple romà de Caravaca, Medina Siyaza, el Palau
Arquebisbal i la Catedral de Múrcia*

Félix Santiuste, arquitecte. Cap del Servicio de Restauración
de la Consejería de Cultura del Gobierno de la Comunidad
de Múrcia

11.15 h Pausa-café

11.45 h *Les coves del Conventico (Melilla)*

Javier Vellés, arquitecte. Madrid

12.30 h *Melilla: Quatre segles de l'art de la fortificació*

Salvador Moreno Peralta, arquitecte. Màlaga

13.30 h Col·loqui

S. Moreno, F. Santiuste, J. Vellés

Patrimoni i sensibilitat mediterrània

Dia 15 Divendres, tarda

Sessió III Revitalització dels antics nuclis originaris de les ciutats

16.00 h Començament de la sessió

16.15 h *Sobre les intervencions en nuclis antics: problemes, solucions i resultats*

Andreu Morató, arquitecte. Barcelona.

Cap del Servei d'Edificació i Conservació de la Direcció General de l'Habitatge de la Generalitat de Catalunya

17.00 h *Bones experiències d'una gestió: Girona*

Rosa Cánovas, arquitecta. Girona.

Responsable del Barri Antic de l'Ajuntament de Girona

Presentacions tècniques

17.45 h *L'aplicació de les noves tecnologies informàtiques en l'estudi i la representació del patrimoni construït*

Xavier Perarnau, Cadquatre

18.00 h Pausa-cafè

18.30 h *Les ciutadelles o Kasbas del Marroc -entre el passat i l'avenir-. El cas de la ciutadella andalusa de Los Oudaía*

Jalila Kadiri Fakir, arquitecta-paisatgista.

Cap de la División des Études et des Interventions Techniques de la Direction du Patrimoine. Rabat

19.15 h *La revitalització de les velles ciutats tunisianes: El poblat berber de Dreuiet*

Mohamed Salah Chekir, arquitecte. Tunis

Mohamed Salah Chekir, arquitecte. Tunis

20.00 h *Des d'Aelia Capitolina a Skythopolis: integració i restauració -diàleg i preguntes*

Peter Bugod, arquitecte. Jerusalem

21.00 h Col·loqui

P. Bugod, R. Cánovas, M.S. Chekir, J. Kadiri, A. Morató

Dia 16 Dissabte, matí

Sessió IV El temple, expressió de la religiositat de les diverses cultures

9.15 h Començament de la sessió

9.30 h *L'arquitectura de pedra en sec: l'Escola-Taller del Real Santuari de la Font de la Salut de Traiguera*

Miguel García Lisón, arquitecte. Barcelona

10.15 h *Tres religions versus tres arquitectures: Intervencions a la sinagoga de Santa María la Blanca (Toledo), la mesquita de les Tornerías (Toledo) i l'església de San Jerónimo el Real (Madrid)*

Francisco Jurado, arquitecte. Madrid

Presentacions tècniques

11.00 h *Atirantat interior de parets i voltes amb la tècnica SICEM-Rehabilit*

Ramon Mestre Carulla, aparellador

11.15 h Pausa-cafè

11.30 h *Dos casos de restauració: el Duomo de San Andrea Apostolo a Venzona i la Vil·la Sarraceno de Andrea Palladio a Agugliaro*

Francesco Doglioni, arquitecte. Feltre

12.30 h *La restauració de dos monuments a Istanbul: l'església bizantina, dita la mesquita de Kalenderhane*

i els banys Tahtakale del segle XV, construïts pel Conqueridor

Dogan Kuban, arquitecte. Istanbul

13.30 h Col·loqui

F. Doglioni, M. García, F. Jurado, D. Kuban

Patrimoni i sensibilitat mediterrània

Dia 16 Dissabte, tarda

Sessió V L'edifici civil, representació dels poders i de la manera d'entendre la vida cada poble

16.00 h Començament de la sessió

16.15 h *La Vil·la Adriana: la conservació dels camps arqueològics a l'exterior. Descobrint Borromini al Palau Spada:*

El problema de la conservació i la restauració dels estucs

Mario Augusto Lolli Ghetti, arquitecte. Soprintendente di Beni Culturali di Firenze

17.15 h *La recuperació arquitectònica de una fita paisatgística:*

El castell de Claramunt

Antoni Navarro, Enric Solsona, arquitectes. Barcelona
Servei del Patrimoni Arquitectònic de la Generalitat de Catalunya

18.15 h *Sinagoga del Tránsito: El nou Museu sefardita*

Jaime Martínez, arquitecte. Madrid

19.00 h *Trasllat de la sessió a la Sala de conferències de l'edifici de les Drassanes. Desplaçament a peu fins a la Avinguda de les Drassanes, s/n.*

19.45 h *Un exemple de l'arquitectura catalana mediterrània: la restauració de les Drassanes de Barcelona*

Esteve i Robert Terradas Muntañola, arquitectes. Barcelona

20.30 h Col·loqui

C. Bravo, M.A. Lolli Ghetti, J. Martínez, A. Navarro, E. Solsona, E. Terradas, R. Terradas

21.15 h Visita a les obres efectuades en l'edifici de les Drassanes

22.00 h *Diferents sensibilitats a la cuina mediterrània*

Durant la cena discrecional oferta per la Junta del COAC a la sala Marquès de Comillas de les Drassanes, se celebrarà l'acte de Clausura

Dia 17 Diumenge, matí

Visita Conferència introductòria i visita

10.30 h *Restauració de l'església del castell de Castelldefels: Mètode i criteris*

Antoni González, arquitecte. Barcelona
Servei del Patrimoni Arquitectònic Local.
Diputació de Barcelona

11.00 h Visita en autocar a les obres

13.30 h Arribada al Col·legi d'Arquitectes

I també:

Exposició i venda de publicacions especialitzades i de les darreres novetats bibliogràfiques sobre la intervenció en el patrimoni (estand especial de la Cooperativa Jordi Capell).

Exposició i informació sobre productes i tecnologies de la Restauració (estands de diverses empreses del sector).

Amb la col·laboració de:

XVIIIè Curset sobre la Intervenció en el Patrimoni Arquitectònic

Les conferències se celebraran a la *sala d'Actes del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya*. Plaça Nova, 5. Barcelona.

Com cada any, el Curset és obert a tota mena de professionals i estudiants (de l'arquitectura, la construcció, l'enginyeria, la restauració, la història, l'arqueologia) i a totes les persones interessades en la intervenció en el patrimoni arquitectònic.

El nombre de places disponibles és limitat.

El inscrits que assisteixin a les sessions rebran un diploma acreditatiu. Qui ho demani rebrà un certificat on es farà constar que el Curset té una durada superior a les vint hores lectives.

Organitza:

Comissió de Defensa del Patrimoni Arquitectònic
Demarcació de Barcelona del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya

Secretari de la Comissió:

Albert Vals Ortega, arquitecte

Director del Curset:

Rafael Vila i Rodríguez., Dr. arquitecte

Responsables temàtics::

Disseny gràfic:

Joan Manuel Nicolás Monsonís, arquitecte
d.C. diseño

Documentació:

Margarida Galcerán Vila, arquitecta
Maria Teresa Villanueva, arquitecta

Presentacions tècniques:

Pedro de Manuel González, historiador de l'art

Relacions internacionals:

Maria Teresa Villanueva
Emma Saül

Restauració:

Albert Vals Ortega, arquitecte

Sistemes de projecció:

Jesús Ruiz de Guínea, arquitecte

Secretaria i informació:

Isabel Roig

XVIII Cursillo sobre la Intervención en el Patrimonio Arquitectónico

Las conferencias se celebrarán en la *sala de actos del Colegio de Arquitectos de Cataluña*. Plaza Nova 5, Barcelona.

Como cada año el Cursillo está abierto a profesionales y estudiantes (de la arquitectura, la construcción, la ingeniería, la restauración, la historia, la arqueología) y a todas las personas interesadas en la intervención en el patrimonio arquitectónico.

El número de plazas disponible es limitado.

Los inscritos que asistan a las sesiones recibirán un diploma acreditativo. El cursillista que lo solicite recibirá un Certificado en el que constará que el Cursillo tiene una duración superior a veinte horas lectivas.

Organiza:
Comisión de Defensa del Patrimonio Arquitectónico
Demarcación de Barcelona del Colegio de Arquitectos de Cataluña

Secretario de la Comisión:

Albert Vals Ortega, arquitecto

Director del Cursillo:

Rafael Vila Rodríguez, Dr. arquitecto

Responsables temáticos:

Joan Manuel Nicolás Monsonís, arquitecto
d.C. diseño

Documentación:

Margarita Galcerán Vila, arquitecta
Maria Teresa Villanueva, arquitecta

Presentaciones técnicas:

Pedro de Manuel González, historiador del arte

Relaciones internacionales:

Maria Teresa Villanueva
Emma Saül

Restauración:

Albert Vals Ortega, arquitecto

Sistemas de proyección:

Jesús Ruiz de Guínea, arquitecto

Secretaria e información:
Isabel Roig